

Poel, E.A.H. (Etienne) van der

Van: Kroes, Willem [w.kroes@stvda.nl]

Verzonden: maandag 7 november 2011 17:46

Aan: EK-postbus

Onderwerp: Wetsontwerp wijziging ingangsdatum AOW - Eerste Kamer 32 846

Urgentie: Hoog

Bijlagen: Brief StvdA aan Cie v SZW Eerste Kamer dd 7 november 2011 inzake wetsontwerp wijziging ingangsdatum AOW.pdf

GRIFFIE EERSTE KAMER	
NR.	149371.04
RUB.	XU
CS	
DATUM	08 NOV 2011
KOPIE	SZW
VERW.	32846

Gaarne met spoed in handen van de leden van de Commissie voor SZW i.v.m. de behandeling op 8 november 2011 van het Wetsontwerp wijziging ingangsdatum AOW (Eerste Kamer 32 846)

Aan de leden van de Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,

Hierbij ontvangt u ten behoeve van de behandeling door uw Kamer van bovengenoemd wetsontwerp een brief van de Stichting van de Arbeid. De Stichting stelt het zeer op prijs indien u deze brief betreft bij uw beraadslagingen.

Hoogachtend,

Willem J. Kroes
plv. secretaris Stichting van de Arbeid
Bezuidenhoutseweg 60
2594 AW Den Haag

tel. 070 3499 582
e-mail w.kroes@stvda.nl

STICHTING
VAN DE ARBEID

Aan de Commissie voor Sociale Zaken
en Werkgelegenheid uit de Eerste Kamer
der Staten-Generaal

Bezuidenhoutseweg 60

Postbus 90405

2509 LK DEN HAAG

070 - 3 499 577

070 - 3 499 796

info@stvda.nl

www.stvda.nl

Den Haag : 7 november 2011
Ons kenmerk : S.A. 11.07328./K
Uw kenmerk : -
Betreft : Wetsontwerp wijziging ingangsdatum AOW-ouderdoms-
pensioen (Eerste Kamer 2011-2012; 32 846)

Geachte dames en heren,

Een dezer dagen behandelt uw Kamer het Wetsontwerp wijziging ingangsdatum AOW. Voorgesteld wordt de ingangsdatum te stellen op de dag waarop betrokkene 65 jaar wordt. Thans wordt AOW uitbetaald vanaf de eerste dag van de maand waarin betrokkene 65 jaar wordt. Deze wetswijziging met samenhangende aanpassingen voor een aantal andere sociale zekerheidswetten wil het kabinet per 1 april 2012 invoeren.

De Stichting van de Arbeid vraagt uw aandacht voor enkele zwaarwegende bezwaren die aan een invoering per de voorgestelde datum zijn verbonden.

In de eerste plaats wijst de Stichting erop dat personen die thans een VUT-uitkering of een vroegpensioenuitkering genieten waarvan de uitkering reglementair eindigt op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 65 jaar wordt en die voor deze personen afloopt na 1 april 2012, met een eenmalig inkomensnadeel zullen worden geconfronteerd. Deze mensen zullen gemiddeld hun AOW-pensioen pas een halve maand later ontvangen, terwijl diegenen die op de laatste dag van de maand jarig zijn hun AOW-pensioen zelfs een volle maand later zullen ontvangen. De schade voor deze personen kan derhalve, inclusief het missen van de AOW-toeslag voor de partner, oplopen tot € 1.300.

Dit inkomensgat voor mensen die op dit moment reeds met VUT of vroegpensioen zijn, kan niet worden voorkomen of gecompenseerd omdat de desbetreffende VUT- en (vroeg)-pensioenfondsen daarvoor over onvoldoende middelen beschikken. De minister van SZW heeft bij de behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer aangegeven dat de fondsen wel over voldoende middelen zouden beschikken om dit inkomensverlies te repareren. De Stichting van de Arbeid ziet echter niet waarop de minister deze mededeling heeft gestoeld. De (thans nog resterende) VUT-fondsen werken met omslagfinanciering, uitsluitend gebaseerd op de uit de regeling voortvloeiende financiële lasten en de pensioenfondsen die ook vroegpensioenen uitvoeren, verkeren momenteel in meerderheid als gevolg van de ingrijpende ontwikkelingen van de laatste maanden op de financiële markten in onderdek-

king. Een fors aantal van deze fondsen zal naar verwachting in de loop van januari 2012 aanvullende maatregelen moeten aankondigen (w.o. het korten op de nominale aanspraken uiterlijk per 1 april 2013) om weer op het beoogde herstelpad te komen.

Een hiermee verwante problematiek is aan de orde bij aanvullende vroegpensioenvoorzieningen in de derde pijler en bij aanvullende regelingen op het terrein van arbeidsongeschiktheid (bijvoorbeeld ANW-hiaat- en aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekeringen). In dit soort regelingen is sprake van een contractuele einddatum die veelal op de huidige AOW-ingangsdatum is gebaseerd en die als gevolg van dit wetsvoorstel zal moeten worden aangepast om te voorkomen dat er gedurende maximaal een maand een inkomensgat ontstaat. Voor op dit moment lopende uitkeringen die na 1 april 2012 eindigen, zijn er in feite geen mogelijkheden om het inkomensnadeel te voorkomen of te repareren. Het kunnen openbreken van lopende contracten ten aanzien van de thans lopende uitkeringen is juridisch zeer complex en tijdrovend en het is een illusie dat dit voor 1 april 2012 geregeld kan worden in de diverse contracten.

In de tweede plaats wijst de Stichting van de Arbeid op de arbeidsrechtelijke implicaties van de voorgestelde aanpassing.

In veel cao's is de bepaling opgenomen dat het dienstverband van rechtswege eindigt op de eerste dag van de maand waarin betrokkene 65 jaar wordt. Dit spoort met de thans geldende ingangsdatum van de AOW. Een dergelijke cao-bepaling levert geen strijd op met de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid (WGBL) zolang er sprake is en blijft van die koppeling aan de ingangsdatum van de AOW. Ook zijn cao-bepalingen toegestaan inhoudende dat het ontslag van rechtswege geschiedt na de ingangsdatum van de AOW. Een eerdere datum dan de AOW-ingang leidt echter in principe tot strijd met de WGBL met als gevolg dat het ontslag op deze grond (leeftijd) nietig is.

De voorgestelde aanpassing van de ingangsdatum leidt er derhalve toe dat alle cao's met de hiervoor genoemde afspraak over het van rechtswege eindigen van het dienstverband met als ontslagdatum de huidige ingangsdatum van de AOW zullen moeten worden aangepast en wel vóór de inwerkingtreding van de voorgestelde wetswijziging, omdat anders automatisch de nietigheid van de desbetreffende cao-bepaling intreedt. Dit moet dus vóór 1 april 2012 gebeuren.

In dit verband dient te worden opgemerkt dat het enerzijds de vraag is of decentrale werkgevers- en werknemerspartijen een zelfde belang hebben bij de instandhouding van dit beding, terwijl anderzijds het niet (tijdig) bereiken van overeenstemming forse consequenties kan hebben, onder andere voor de bedrijfsvoering. Daarom zal een tijdige aanpassing van de cao al een hele opgave zijn voor cao-partijen met op dit moment nog lopende cao-onderhandelingen dan wel binnenkort beginnende onderhandelingen.

Voor een substantieel aantal reeds afgesloten cao's met een expiratedatum na 1 april 2012 kan de nietigheid van het bestaande in de cao opgenomen beding alleen worden voorkomen door het openbreken van die contracten vóór de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 april 2012. Nu is het openbreken van lopende cao's al heel ongewoon, maar ook is het onderhandelings technisch voor de vragende partij geen gunstige positie om overeenstemming te bereiken over een aanpassing als dit het enige onderhandelingspunt is.

De situatie ligt voorts problematisch bij cao's die algemeen verbindend zijn verklaard (avv). Immers ook de avv-procedure zelf neemt de nodige tijd, zodat ook al lukt het partijen om tijdig een nieuwe afspraak in zo'n cao te maken, bij niet-georganiseerde werkgevers geen beroep op deze aangepaste afspraak kan worden gedaan voordat de algemeenverbindendverklaring is uitgesproken. Tot dat moment geldt bij die werkgevers het oude beding dat op 1 april 2012 automatisch nietig wordt bij de beoogde inwerkingtreding van de gewijzigde ingangsdatum van de AOW.

De minister heeft in het kader van de behandeling door de Tweede Kamer in zijn nota naar aanleiding van het verslag aangegeven dat de hoofdlijnen van dit wetsontwerp begin dit jaar met de sociale partners zijn beproven. Op zich is deze mededeling niet onjuist, maar daarbij moet wel worden opgemerkt dat sociale partners er op dat moment reeds geen misverstand over hebben laten bestaan dat de voorgestelde maatregel tot forse invoeringsproblemen zal leiden.

Gelet op het voorgaande stelt de Stichting van de Arbeid wederom vast dat er duidelijk sprake is van een invoeringsproblematiek en dat deze niet op korte termijn kan worden opgelost.

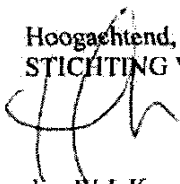
De enige mogelijkheid om inkomensschade bij personen met een lopende uitkering zoals hiervoor geschetst te voorkomen, is om de ingangsdatum van de beoogde wet uit te stellen totdat deze mensen uit de desbetreffende regelingen zijn gestroomd. Dit zou nog maximaal vier jaar vergen.

Nu de Tweede Kamer het wetsontwerp heeft aanvaard en voorbij is gegaan aan het verzoek van de Stichting van de Arbeid om de inwerkingtreding van deze wetswijziging met vier jaar uit te stellen, wendt de Stichting zich tot uw Kamer. Zij verzoekt u dringend om in het belang van een zorgvuldige wetgeving de minister op te roepen om eerst op korte termijn met sociale partners overleg te voeren over de financiële consequenties van de maatregel en over mogelijke oplossingen ter reparatie van de dreigende inkomensschade. Daarbij dient in voldoende mate rekening te worden gehouden met de zorgelijke financiële situatie waarin pensioenfondsen thans verkeren.

De eventuele aanvaarding van het wetsontwerp door uw Kamer zou dan kunnen worden uitgesteld tot het moment waarop de uitkomsten van het overleg aan u worden gerapporteerd.

Een afschrift van deze brief wordt gezonden aan de minister van SZW.

Hoogachtend,
STICHTING VAN DE ARBEID

drs. W.J. Kroes
plv. secretaris